

28.08.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**28 Ağustos 2020
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

28 Ağustos 2020 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Mutabakat Zaptının Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2897)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2898)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2899)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2900)

— Türk-Kırgız Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu Dokuzuncu Dönem Toplantısı Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2901)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2902)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik, Hizmet, Resmî ve Hususî Pasaport Hamilleri İçin Vizelerin Kaldırılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2903)

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Pasaport Hamilleri İçin Vizelerin Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2904)

— Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Savunma Bakanları Arasında İmzalanan NATO E-3A İşbirliği Programı Çokuluslu Mutabakat Muhtırasının NATO Havadan Erken İhbar ve Kontrol Sisteminin Modernizasyonuna İlişkin Ekine Dair Altıncı Değişikliğin Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2905)

— IPA II-Katılım Öncesi Yardım Aracı Kapsamında 2014 ve 2015 Yılları Türkiye İçin Yıllık Aksiyon Programlarına Ait Finansman Anlaşmalarına İlişkin Operasyonel Uygulama ve İcra Dönemi Sona Erme Tarihlerinin Uzatılması Hakkında Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Komisyonu Arasında Mektup Teatisi Yoluyla İmzalanan Değişiklik Protokollerinin Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2906)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Bartın İli, Merkez İlçe, Şarköy Köyü, Kapucuoğlu ve Boğaz Mahalleleri Halkının, Kozcağız Barajı Projesinin Yapımı Nedeniyle Kroki ile Listede Gösterilen Yere Nakli ve Yerleştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2907)

— Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Statüsünde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2908)

— 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanununun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2909)

YÖNETMELİKLER

— Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Galata Üniversitesi Ana Yönetmeliği

— İstanbul Galata Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

TEBLİĞ

— Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2020-32/58)

86,5 milyon liralık destek yarın ödeniyor

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, yarın saat 18.00 itibarıyla 11 kalemde 86 milyon 464 bin liralık tarımsal destekleme ödemesinin üreticilerin hesaplarına yatırılacağını duyurdu.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Yarın saat 18.00 itibarıyla 11 kalemde 86 milyon 464 bin liralık tarımsal destekleme ödemesini üreticilerimizin hesaplarına yatıracamız" dedi.

Bakanı Bekir Pakdemirli, TMO'nun 2020 yılı kuru üzüm alım fiyatını da 9 numara için kilogram başına 12,5 lira olarak açıkladı.

Bakan Pakdemirli, Giresun'dan telekonferansla yaptığı canlı bağlantıyla Manisa Kurşunlu Han'da düzenlenen "Manisa Sultani Çekirdeksiz Üzümü'nde 2020-2021 Sezonu Açılış ve Geleneksel İlk Çekirdeksiz Kuru Üzüm Alım Töreni"ne katıldı.

Pakdemirli, geleneksel hale getirdikleri üzüm alım fiyatı açıklanması programını, bu yıl da Manisalılarla yüz yüze yapmayı planladıklarını ancak sel felaketi sebebiyle programa Giresun'dan katıldığını söyledi.

Pakdemirli, Türkiye'nin bağ alanı bakımından dünyada 5. sırada bulunduğunu, kuru üzüm ihracatında ise dünya lideri olduğuna aktardı.

Köklü bir bağcılık geleneğine sahip Manisa'da toplam 1 milyon 546 bin ton üzüm üretildiğine işaret eden Pakdemirli, kentten Türkiye'deki kurutmalık üzümün yüzde 85'ini, sofralık üzümün de yüzde 20'sini karşıladığını vurguladı.

Türkiye'nin çekirdeksiz kuru üzüm ihracatının tamamına yakınının Manisa'dan yapıldığını belirten Pakdemirli, "Manisa'dan yıllık ortalama 250 bin tonluk üzüm ihracatı yapılmakta ve bu sayede ülke ekonomimize 500 milyon dolar gelir kazandırılmaktadır. Bu da dünyanın en kaliteli üzümlerinin bu topraklarda yetiştiğinin göstergesidir. Manisa, üzümü katma değerli bir ürüne dönüştürebilmeyi başarabilmiş bir şehirdir." diye konuştu.

"2020-2021 kuru üzüm rekoltesi 271 bin ton"

Türkiye'nin 2019 yılında 672 milyon dolarlık yaş ve kuru üzüm ihraç ettiğini aktaran Pakdemirli, üzümde bu yılki beklenen rekolteye ilişkin, şu bilgileri verdi:

"Üzüm Rekolte Tahmin Komisyonlarınca yapılan çalışmalara göre, 2020 yılında çekirdeksiz kuru üzüm rekoltesini geçen seneye oranla yüzde 12'lik azalışla 271 bin ton olarak öngörüyoruz. Bu manada tüm üreticilerimizin bir kere daha eline, emeğine sağlık diyorum. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, her fırsatta ve anda üreticimizin, çiftçimizin yanında olarak kimseyi mağdur etmeyecek, geliri artıracak tüm tedbirleri ivedilikle alıyoruz. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'yle üreticimizin yüzünü güldürecek çalışmalara tek tek imza atıyoruz. Emeğinizin, alın terinizin yerde kalmaması için de verdiğimiz sözleri tutuyoruz."

"9 numara kuru üzüm 12,5 lira"

Geçen yıl kuru üzüm müdahale alım fiyatını 10 lira olarak belirlediklerini hatırlatan Bakan Pakdemirli, "Açıkladığımız bu fiyatlar, üreticilerimiz ve bütün kesimler tarafından memnuniyetle karşılandı. Sayın Cumhurbaşkanımız bu yıl da Toprak Mahsulleri Ofisimizi kuru üzüm alımı ile görevlendirdi. Üretim, piyasa ve diğer tüm faktörlere yönelik yaptığımız detaylı değerlendirme sonucunda bu yıl da üzüm üreticimizi memnun edecek haberimizi sizlerle paylaşıyorum. TMO 2020 yılı kuru üzüm alım fiyatını, 9 numara için kilogramı 12,5 lira olarak açıklıyoruz." dedi.

Bakan Pakdemirli, kuru üzüm alımlarında Tarım Satis Kooperatifleri Birlikleri (TARİŞ) ile iş birliği yapacaklarını dile getirerek, "TARİŞ de TMO fiyatlarından alım yapacak. TMO ve TARİŞ arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması

amacıyla bir protokol yapıldı. TMO alımları 7 Eylül'den itibaren başlayacak. TMO, üreticilerimiz tarafından arz edilecek kuru üzümün tamamını alabilecek şekilde depolama ve finansman hazırlıklarını yapmıştır. TMO tarafından en az 50 bin ton ürün alınmasını temenni ediyorum. Tüm üzüm üreticilerimize, ülkemize, hayırlı, uğurlu olsun." ifadelerini kullandı.

Kuru üzüm piyasasını açıkları fiyatlardan aşağıya düşürmemeye kararlı olduklarını vurgulayan Pakdemirli, "Bunun için gereken her türlü argümanı kullanacağız. Her zaman söylediğim gibi, üreticimizi asla mağdur etmeyiz. TMO üzerinden yaptığımız alımlarla, bugün olduğu gibi her zaman alın teri döken kardeşlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz. Bu vesileyle gece gündüz demeden çalışan TMO personelimize de gösterdikleri gayretten dolayı teşekkür ediyorum." diye konuştu.

"11 kalemde 86 milyon liralık destek müjdesi"

Bakan Pakdemirli, üreticilere yeni müjdeler de vereceklerini belirterek şöyle devam etti:

"Yarın saat 18.00 itibariyle, 11 kalemde, 86 milyon 464 bin liralık tarımsal destekleme ödemesini, değerli üreticilerimizin hesaplarına yatıracacağız. Destekleme ödemesi kapsamında İyi Tarım Uygulamaları Desteği olarak 44 milyon 888 bin lira, Organik Tarım Desteği kapsamında 19 milyon 384 bin 800 lira, Toprak Analizi Desteği olarak 1 milyon 361 bin lira, Mazot ve Gübre Desteği kapsamında 255 bin lira, Yem Bitkileri Desteği olarak 1 milyon 445 bin lira, Uzman Eller Hayvancılık Proje Desteği kapsamında 11 hak sahibi vatandaşımıza 1 milyon 100 bin lira, Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği kapsamında 73 bin lira, Dane Mısır Fark Ödemesi Desteği olarak 4 milyon 536 bin lira, Hububat-Baklagil Fark Ödemesi Desteği kapsamında, 11 milyon 210 bin lira, Yağlı Tohumlu Bitkiler Fark Ödemesi Desteği olarak 903 bin lira, Gen Kaynakları Desteği olarak da 1 milyon 305 bin lira ödeme yapacağız. Toplamda vereceğimiz 86 milyon 464 bin liralık destek ödemesi, üreticilerimize, yetiştiricilerimize hayırlı, uğurlu ve bereketli olsun."

Türkiye'yi modern tarım yöntemleriyle ön plana çıkartmayı hedeflediklerini belirten Bakan Pakdemirli, şu açıklamayı yaptı:

"Bu amaçla kaliteli ürün üreten çiftçimizin ürünlerinin dünya pazarlarındaki yerini, en üst seviyelere taşımak için elimizden gelenin fazlasını yaptığımızdan hiç şüpheleniz olmasın. Bildiğiniz gibi salgın nedeniyle dünya, zor bir süreçten geçiyor. Ancak hiç endişeniz olmasın Kovid-19 süreciyle geçirdiğimiz 6 ayda, nasıl ki devletçe ve milletçe daima çiftçimizin yanında olduk, bundan sonra da, daha da

28.08.2020

güçlü bir biçimde yanınızda, arkanızda olmaya devam edeceğiz. Bu vesileyle; üreten, ürettiğine değer katan tüm çiftçilerimize, üreticilerimize sevgilerimi, saygılarımı, selamlarımı iletiyorum."

Törenin ardından Şehzadeler ilçesinden üretici Mehmet Görgülü'nün yetiştirdiği sezonun ilk kuru üzümü açık arttırmayla kilogramı 3 bin liradan Bakan Pakdemirli'ye satıldı.

Manisa Valisi Yaşar Karadeniz de törende yaptığı konuşmada, hasat sezonun Manisalılara hayırlı olmasını diledi. Karadeniz, kentteki üreticilerin 12,5 liralık fiyattan memnun olduğunu söyledi.

MB'den 'sıkılaştırma devam edecek' mesajı

Son faiz toplantısına ilişkin notları paylaşan TCMB, "Likidite yönetimi kapsamında atılan sıkılaştırma adımları önümüzdeki dönemde ağırlıklı ortalama fonlama maliyetini yukarı yönlü etkilemeye devam edecek" ifadelerine yer verdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK) toplantı özetinde, "Üçüncü çeyreğe ilişkin anket göstergeleri ve yüksek frekanslı veriler ikinci çeyrekteki sert daralmanın ardından ekonomide belirgin bir toparlanmaya işaret etmektedir" ifadelerine yer verildi.

Kurulun 20 Ağustos'taki toplantısına ilişkin yayımlanan özetinde, temmuz ayında tüketici fiyatlarının yüzde 0,58 arttığı, yıllık enflasyonun 0,86 puan gerileyerek yüzde 11,76 olduğu hatırlatıldı.

Özetinde, yıllık enflasyondaki düşüş bir önceki yılın aynı ayındaki vergi ayarlamalarının oluşturduğu baz etkilerinden kaynaklandığı, döviz kuru ve ithalat fiyatları gibi maliyet unsurlarının yanı sıra kredilerdeki güçlü ivme neticesinde enflasyon eğilimindeki artışın devam ettiği bildirildi.

Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonunun temmuz ayında 0,20 puan düşerek yüzde 12,73'e gerilediği, meyve grubu kaynaklı olarak işlenmemiş gıda yıllık enflasyonunun 1,56 puan artarak yüzde 13,85 olduğu aktarılan özetinde, "Diğer

İşlenmemiş gıda fiyatları yatay seyredirken, bu grupta yumurta fiyatlarındaki yükseliş öne çıkmış, yılın ilk yarısında belirgin bir artış eğilimi sergileyen bakliyat fiyatları ise gerilemiştir. İşlenmiş gıda fiyatları Temmuz ayında ılımlı seyretmiş ve baz etkisinin de desteğiyle grup yıllık enflasyonu 1,77 puan düşüşle yüzde 11,64'e gerilemiştir." ifadelerine yer verildi.

Özette, enerji fiyatlarının geçen ay yüzde 2,50 oranında arttığı, grup yıllık enflasyonunun 0,55 puan gerileyerek yüzde 8,57 olduğu anımsatıldı.

Uluslararası petrol fiyatlarındaki toparlanmanın enerji fiyatlarını yukarı çeken temel unsur olduğu, şebeke suyu fiyatlarında da artış gözlemlendiği belirtilen özette, şu değerlendirmelere yer verildi:

"Aylık fiyat artışına rağmen, yönetilen kalemlerden elektrik fiyatlarında önceki yıl yapılan ayarlamaya bağlı baz etkisiyle grup yıllık enflasyonu düşmüştür. Temel mal yıllık enflasyonu Temmuz ayında 2,81 puan azalarak yüzde 8,58'e gerilemiştir. Bu düşüşte dayanıklı mal grubu belirleyici olmuştur. Bu grupta, özellikle mobilya, otomobil ve elektrikli-elektriksiz ev aletlerindeki fiyat artışlarına rağmen, önceki yıldaki vergi ayarlamalarının oluşturduğu baz etkisi nedeniyle yıllık enflasyon 5,56 puan azalarak yüzde 9,98'e gerilemiştir. Öte yandan, giyim ve ayakkabı grubunda mevsimsel ortalamalara yakın fiyat düşüşleri gözlenmiş, diğer temel mal grubunda ise ılımlı fiyat artışları gerçekleşmiştir. Hizmet fiyatları Temmuz ayında yüzde 1,06 oranında artmış, yıllık enflasyon 0,04 puan yükselişle yüzde 11,80 olmuştur.

Yıllık enflasyon kira, lokanta-otel ve ulaşırmada gerilerken, haberleşme ve diğer hizmetlerde artmıştır. Salgına bağlı birim maliyet artışları azalarak da olsa etkisini sürdürmüştür. Bu kapsamda lokanta-otel grubunda fiyatlar geçtiğimiz aya kıyasla bir miktar yavaşlasa da yüksek bir artış kaydetmiştir. Ulaştırma hizmetleri fiyatları aylık bazda gerilemiştir. Ağustos ayında, kısa ve orta vadeli enflasyon beklentileri artışını sürdürmüştür. TCMB Beklenti Anketi sonuçlarına göre enflasyon beklentisi yıl sonu için yüzde 10,22'den yüzde 10,82'ye, gelecek on iki ay için yüzde 9,33'ten yüzde 9,70'e güncellenmiştir. Beklentilere ilişkin ankete dayalı göstergelerin yanı sıra tahvil getirilerinden elde edilen enflasyon telafileri de artış kaydetmiştir."

"İhracattaki toparlanma sürüyor"

Özette, iktisadi faaliyette kademeli normalleşme adımlarıyla birlikte Mayıs ayında başlayan toparlanmanın güç kazanmakta olduğu vurgulandı. Sanayi üretim endeksinin Haziran ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış olarak bir önceki aya göre yüzde 17,6 oranında arttığı hatırlatılan özette, "Ciro endeksleri

toparlanmanın sektörel yayılımının artmaya başladığına işaret etmiş, hizmet sektöründe sanayi sektörüne kıyasla daha gecikmeli gerçekleşen iyileşmeye dair olumlu sinyaller artmıştır." ifadeleri kullanıldı.

Üçüncü çeyreğe ilişkin anket göstergeleri ve yüksek frekanslı verilerin ikinci çeyrekteki sert daralmanın ardından ekonomide belirgin bir toparlanmaya işaret ettiği belirtilen özetle, şunlar kaydedildi:

"Salgın hastalığa bağlı gelişmelerin Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerinin sınırlandırılması amacıyla yakın dönemde uygulamaya konulan parasal ve mali tedbirler, ekonominin üretim potansiyelini destekleyerek finansal istikrara ve iktisadi faaliyetteki toparlanma sürecine katkıda bulunmuştur. Son dönemde ticari kredilerde normalleşme eğilimi gözlenirken, bireysel krediler güçlü seyretmiş ve yurt içi talebi desteklemiştir. Finansman koşullarına duyarlılığı yüksek ve talebi ertelenmiş kalemlere yönelik harcamalar güçlü seyrederken, elektrik tüketimi de istikrarlı bir artış göstermektedir. Diğer taraftan, ulaştırma, konaklama, yiyecek ve içecek hizmetleri gibi salgından en çok etkilenen hizmet gruplarında iyileşme devam etmekle birlikte görece zayıf seyir sürmektedir. Yüksek frekanslı veriler ihracattaki toparlanmanın sürdüğünü gösterirken, ithalatın belirgin bir ivme kazandığına işaret etmektedir.

Ertelenmiş talebe ve salgın tedbirleri kapsamında uygulanan likidite ve kredi politikalarına bağlı olarak ithalatta gözlenen canlanmanın, bu politika tedbirlerinin kademeli olarak azaltılmasıyla dengelenmesi beklenmektedir. Turizm gelirlerinde salgın hastalığa bağlı olarak gözlenen düşüğe rağmen seyahat kısıtlamalarının hafifletilmesiyle kısmi bir iyileşme başlamıştır. Mal ihracatındaki toparlanma, emtia fiyatlarının görece düşük seviyeleri ve reel kur düzeyi önümüzdeki dönemde cari işlemler dengesini destekleyecektir. Kurul, iktisadi faaliyetteki toparlanmanın sürekliliği ve makrofinansal istikrar açısından cari işlemler dengesindeki seyrin önemine dikkati çekmiştir. Bu kapsamda, yakın dönemde alınan tedbirlerin kredi büyümesi ve kompozisyonu ile dış dengeye yansımaları yakından takip edilmektedir."

Özetle, ekonomideki toparlanmanın ve alınan tedbirlerin etkisiyle iş gücü piyasasında kısmi iyileşme sinyallerinin alınmakla birlikte, Mayıs döneminde işsizlik oranlarının yükselmeye devam ettiği belirtildi.

Bu dönemde tarım dışı istihdamın hizmetler sektörü kaynaklı olarak gerilemeye devam ederken, inşaat istihdamının artış kaydettiği bildirilen özetle, "Bir süredir düşüş eğiliminde olan iş gücüne katılım oranı ise yatay seyretmiştir. Öncü göstergeler, iktisadi faaliyetteki toparlanmayla yeni iş ilanlarının arttığını ve istihdam imkanlarının iyileşmeye devam ettiğini göstermektedir. Kurul, kısa

çalışma ödeneği başta olmak üzere işsizlik sigorta fonu ve cari transferler aracılığıyla sağlanan desteklerin, hane halkı gelir kayıplarının sınırlanması ve istihdamın korunması açısından kritik rol oynadığı değerlendirilmesinde bulunmuştur." ifadelerine yer verildi.

"Repo ihaleleri fonlama maliyetini yukarı yönlü etkilemeye devam edecek"

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK) toplantı özetinde, likidite yönetimi kapsamında atılan sıkılaştırma adımları çerçevesinde 13 Ağustos tarihinden itibaren geleneksel repo ihalelerine başladığı belirtilerek, "Söz konusu adımlar, önümüzdeki dönemde ağırlıklı ortalama fonlama maliyetini yukarı yönlü etkilemeye devam edecektir." ifadeleri kullanıldı.

Kurulun 20 Ağustos'taki toplantısına ilişkin yayımlanan özetinde, küresel ekonomide, ülkelerin attığı normalleşme adımlarıyla üçüncü çeyrekte kısmi toparlanma sinyalleri gözlenmekle beraber, salgının yayılımını devam ettirmesi ve ikinci bir dalga yaşanma olasılığına bağlı olarak toparlanmaya ilişkin belirsizliklerin yüksek seyrettiği belirtildi.

Salgının ve sağlık önlemlerinin tüketim alışkanlıkları ve genel harcama davranışına olası etkilerine yönelik belirsizliklerin devam ettiği vurgulanan özetinde, normalleşmenin uzun sürmesi veya önümüzdeki dönemde salgında ikinci bir dalga görülmesi durumunda küresel ekonomide işaretleri görülmeye başlanan toparlanmanın sektöre uğrayabileceği, küresel risk iştahında dalgalanmalar gözlenebileceği bildirildi.

Özetinde, temmuz ayı PPK toplantısını takip eden dönemde, küresel faaliyetlerdeki toparlanmaya bağlı olarak ham petrol fiyatlarının ılımlı artışını sürdürdüğü ifade edildi. Ancak petrol fiyatlarının bulunduğu seviyenin küresel salgın öncesi dönemde görülen seviyelerinin altında olduğu aktarılan özetinde, "Diğer taraftan, küresel iktisadi faaliyete dair belirsizlikler başta olmak üzere emtia fiyatlarına ilişkin aşağı yönlü riskler canlılığını korumakta olup, küresel enflasyon oranlarının 2020 yılında ılımlı bir görünüm sergilemesi beklenmektedir. 13. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler genişleyici parasal ve mali duruşlarını sürdürmektedir. Gelişmiş ülkelerde uzun vadeli faiz oranları tarihsel düşük seviyelerde seyrini sürdürürken, gerek merkez bankalarının açıklamaları gerekse piyasa beklentileri, düşük faiz ortamının uzun bir süre devam edeceğine işaret etmektedir. Uygulanan politikaların finansal piyasalar, büyüme ve istihdam üzerindeki etkinliği, ülkeler itibarıyla salgının seyri ile politika alanının büyüklüğüne göre farklılaşabilecektir." ifadelerine yer verildi.

Gelişmekte olan ülkelere yönelik portföy akımlarının bir önceki aya göre daha olumlu bir görünüm izlediği belirtilen özette, ağustos ayında borçlanma senedi piyasalarına girişlerin ölçülü şekilde devam ettiği, hisse senedi piyasalarında ise çıkışların önceki aylara göre azalarak sürdüğü kaydedildi.

Özette, buna karşın, küresel iktisadi faaliyet görünümüne ilişkin belirsizliklerin sürmesinin, önümüzdeki dönemde küresel risk iştahı ve gelişmekte olan ülkelere yönelen portföy akımlarının dalgalı seyretmesine neden olabileceği vurgulandı.

Nitekim Türkiye'nin risk priminin salgın kaynaklı küresel belirsizliklerin ve ülkeye özgü faktörlerin etkisiyle dalgalı bir seyir izlediği ifade edilen özette, "Belirsizliklerin yüksek seyrettiği bu süreçte, salgın hastalığın sermaye akımları, finansal koşullar, dış ticaret ve emtia fiyatları kanalıyla oluşturmakta olduğu küresel etkiler yakından takip edilmektedir. Bu kapsamda Merkez Bankası, salgının Türkiye ekonomisine etkilerini izleyerek elindeki araçları fiyat istikrarı ve finansal istikrar amaçları doğrultusunda kullanmaya devam edecektir." değerlendirmesi yapıldı.

Likidite adımları

Özette, parasal, finansal ve mali tedbirlerin yanı sıra kamu bankalarının öncülüğünde ivme kazanan kredi genişlemesinin, reel sektöre kredi akışının kesintisiz devamına ve iktisadi faaliyetteki toparlanma sürecine önemli katkı sağladığı vurgulandı.

Böylelikle ekonominin üretim potansiyelinin desteklendiği ve iktisadi faaliyetin mayıs ayından başlayarak belirgin bir toparlanma eğilimine girdiği belirtilen özette, şunlar kaydedildi:

"Kurul, ekonomideki toparlanma ve bunun makro dengelere yansımalarını da gözeterek, gelinen aşamada salgın dönemine özgü destekleyici makro politika adımlarının kademeli olarak geri alınmasına yönelik uygun zeminin oluştuğu değerlendirmesinde bulunmuştur. Bu doğrultuda alınan likidite tedbirleri kapsamında, hedefli ilave likidite imkanları kademeli olarak azaltılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte, 7 Ağustos tarihinden itibaren haftalık repo ihalelerine ara verilmiş; piyasa yapıcı bankalara tanınan likidite imkan limitleri önce yarıya indirilmiş, sonrasında ise sıfırlanmış; TCMB bünyesinde faaliyette bulunan Bankalararası Para Piyasası'nda bankaların borç alabilme limitleri gecelik vadede yapılan işlemler için yarıya düşürülmüştür. Likidite yönetimi kapsamında atılan sıkılaştırma adımları çerçevesinde 13 Ağustos tarihinden itibaren geleneksel repo ihalelerine başlanmıştır. Söz konusu adımlar, önümüzdeki dönemde ağırlıklı ortalama fonlama maliyetini yukarı yönlü etkilemeye devam

edecektir. Parasal sıkılaşıma adımlarıyla uyumlu olacak şekilde, reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankaların Türk lirası ve yabancı para zorunlu karşılık oranlarının artırılmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, kıymetli maden depo hesaplarına uygulanan zorunlu karşılık oranları daha yüksek belirlenmiştir. Alınan bu kararlarla mart ayından itibaren uygulamaya konulan destekleyici adımlar aracılığıyla sağlanan likiditenin önemli bir kısmı geri çekilecektir. Salgının olumsuz etkilerinin sınırlandırılması amacıyla alınan tedbirlerin normalleştirilmesi ve likidite politikalarında atılan sıkılaşıma adımlarının etkisiyle kredi ve mevduat faizlerinde artış görülmüş ve kredi büyümesi yavaşlamaya başlamıştır. Kredi büyümesi ve kompozisyonunun, iç ve dış dengeye yansımaları izlenmeye devam edilmektedir.

"Atılan sıkılaştırma adımları, makrofinansal istikrarı destekleyecek"

Toplantı özetinde salgına bağlı birim maliyet artışlarına ilave olarak döviz kuru ve kredilerde yaşanan gelişmelerin talep yönlü dezenflasyonist etkileri sınırladığı ve çekirdek enflasyon göstergelerinin eğilimlerinde yükseliş gözlendiği belirtildi.

Ağustos ayına ilişkin öncü verilerin, enflasyon eğilimindeki artışın devam ettiğine işaret ettiği bildirilen özette, salgına bağlı tedbirlerle kısa vadede etkili olan arz yönlü unsurların, normalleşme sürecinin devamıyla kademeli olarak ortadan kalkacağı öngörülmekle birlikte yakın dönemdeki gelişmelerin fiyatlama davranışlarına dair risk oluşturduğu vurgulandı.

Özette, bu kapsamda salgın dönemine özgü finansal düzenlemelerin kademeli olarak normalleştirilmesi ve son dönemde likidite yönetimi kapsamında atılan sıkılaştırma adımlarının, makrofinansal istikrarı destekleyeceğinin değerlendirildiği kaydedildi.

Bununla birlikte, salgının ilerleyişine bağlı olarak iç ve dış talep koşullarının seyrine dair belirsizliklerin önemini koruduğu ifade edilen özette, şu değerlendirmelere yer verildi:

"Bu çerçevede Kurul politika faizinin sabit tutulmasıyla birlikte likidite tedbirlerinin sürdürülmesine karar vermiştir. Kurul, enflasyondaki düşüş sürecinin devamlılığının, ülke risk priminin gerilemesi, uzun vadeli faizlerin aşağı gelmesi ve ekonomideki toparlanmanın güç kazanması açısından büyük önem taşıdığını değerlendirmektedir. Enflasyondaki düşüşün hedeflenen patika ile uyumlu şekilde gerçekleşmesi için para politikasındaki temkinli duruşun sürdürülmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, parasal duruş ana eğilime dair göstergeler dikkate alınarak enflasyondaki düşüşün sürekliliğini sağlayacak şekilde belirlenecektir. Merkez Bankası fiyat istikrarı ve finansal istikrar amaçları doğrultusunda elindeki

bütün araçları kullanmaya devam edecektir. Salgın sonrası dönemde uygulanan maliye politikası tedbirleri parasal ve finansal diğer tedbirlerle birlikte salgına bağlı iktisadi risklerin sınırlandırılarak ekonominin üretim potansiyelinin desteklenmesine ve toparlanmanın başlamasına önemli katkı sağlamıştır. Ekonominin toparlanma sürecinde para ve maliye politikaları arasındaki eşgüdümün sürdürülerek, makro politika bileşiminin enflasyondaki düşüşün devamını sağlayacak ve cari dengeyi destekleyecek şekilde belirlenmesi, büyümenin sağlıklı ve istikrarlı bir şekilde sürdürülebilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Önümüzdeki dönemde, salgına bağlı etkiler nedeniyle toparlanması daha uzun sürebilecek sektörlerin desteklenmesi için geçici ve hedefe yönelik maliye ve benzeri politika uygulamalarının kritik önemde olduğu değerlendirilmektedir. Açıklanacak her türlü yeni verinin ve haberin Kurul'un geleceğe yönelik politika duruşunu değiştirmesine neden olabileceği önemle vurgulanmalıdır."

Ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti yüzde 10'a çıktı

13 Ağustos'tan beri geleneksel yöntemli repo ihalelerine geçen Merkez Bankası'nın bugün itibariyle ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti yüzde 10'a geldi. Ve politika faizinin 175 baz puan üzerine çıktı.

Merkez Bankası'nın likidite yönetimi kapsamında sıkılaştırma adımları çerçevesinde yaptığı hamlelerle ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti yüzde 10'a geldi.

Merkez Bankası 7 Ağustos'tan beri yüzde 8,25 faizle fonlama yapmıyor. 13 Ağustos'tan bu yana da geleneksel yöntemli repo ihalesi düzenliyor. Miktar ihalesi ile sağlanan sabit faiz oranından fonlamanın aksine geleneksel yöntemli repo ihalesinde faiz oranı bankaların teklifleriyle belirleniyor.

Merkez Bankası bugün de 10 milyar TL fonlamayı geleneksel yöntemli repo ihalesiyle yaptı ve ortalama basit faiz yüzde 11,13 oldu. Diğer fonlamalarıyla birlikte bugün itibariyle Merkez Bankası'nın ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti yüzde 10 ile çift haneye ve politika faizinin 175 baz puan üzerine geldi.

28.08.2020

Merkez Bankası'nın ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti pandemi sonrası başlayan parasal genişlemeyle birlikte gerilemiş ve 16 Temmuz'da yüzde 7,34'e kadar düşmüştü.

Ardından dolar kurundaki hareketlenmeyle beraber Merkez Bankası sıkılaştırma adımlarına başlamıştı. Haftalık repo ihalelerine ara vermiş, geleneksel yöntemli ihale düzenlemeye başlamış, Bankalararası Para Piyasası'nda bankaların borç alabilme limitleri gecelik vadede yapılan işlemler için yarıya düşürmüştü ardından da BIST'teki repo imkanını kısıtlamıştı.

Merkez Bankası bugün açıkladığı PPK toplantı özetinde de önümüzdeki dönemde ağırlıklı ortalama fonlama maliyetini yukarı yönlü etkilemeye devam edeceğini vurguladı.

Sosyal Koruma Kalkanı kapsamındaki destekler 31 milyar lirayı aştı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk, Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında vatandaşlara sağlanan destek ve yardım miktarının 31 milyar lirayı aştığını bildirdi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında, Kısa Çalışma Ödeneği, Nakdi Ücret Desteği, İşsizlik Ödeneği, Sosyal Destek Programı ve Biz Bize Yeteriz Türkiyem şeklinde desteklerin ve yardımların yapıldığını anımsattı.

Bakan Zehra Zümrüt Selçuk'un paylaştığı tabloya göre, Sosyal Destek Programı FAZ 1'de 2 milyon 111 bin 254 haneye 2 milyar 111 milyon 254 bin lira, FAZ 2'de 2 milyon 316 bin 10 haneye 2 milyar 316 milyon lira, FAZ 3'te ise 1 milyon 802 bin 51 haneye 1 milyar 802 milyon 51 bin lira destek verildi.

Biz Bize Yeteriz Türkiyem kampanyası kapsamında 1 milyon 626 bin 751 haneye 1 milyar 626 milyon 751 bin lira; Kısa Çalışma Ödeneği çerçevesinde 3 milyon 576 bin 805 çalışana 16 milyar 685 milyon 966 bin 283 lira, Nakdi Ücret Desteği çerçevesinde, 1 milyon 901 bin 212 çalışana 3 milyar 611 milyon 536 bin 114 lira, İşsizlik Ödeneği kapsamında 775 bin 252 kişiye 3 milyar 128 milyon 712 bin 413 lira ödeme yapıldı.

Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında yapılan destek ve yardımların toplamının 31 milyar 282 milyon 280 bin 810 lira olduğu kaydedildi.

Bakan Albayrak'tan "hizmet ekonomisi" paylaşımı

Toplanan her 100 TL verginin 85,2 TL'sinin toplumun refahı için kullanıldığını belirten Bakan Albayrak, "Faiz ekonomisinden hizmet ekonomisine geçiş budur" değerlendirmesinde bulundu.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, 2002'de toplanan her 100 lira verginin sadece 14,3 lirası hizmet için harcanırken, 2019'da 85,2 lirasının sağlık, eğitim ve altyapı başta olmak üzere toplumun refahı için kullanıldığını belirterek "Faiz ekonomisinden hizmet ekonomisine geçiş budur." ifadesini kullandı.

Albayrak, Twitter hesabından, vergi geliri ile gelir ve kar üzerinden alınan vergilerin, OECD ülkelerinin yanı sıra gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerle karşılaştırıldığı videolu grafik paylaştı.

Bakan Albayrak, 2002'de toplanan her 100 liralık verginin sadece 14,3 lirasının vatandaşlara hizmet için harcandığına dikkati çekerek "Artık toplanan her 100 lira verginin 85,2 lirası sağlık, eğitim ve altyapı başta olmak üzere toplumun refahı için kullanılıyor. Faiz ekonomisinden hizmet ekonomisine geçiş budur." değerlendirmesinde bulundu.

Piyasalarda 'Fed' yankıları sürüyor

Fed'in strateji değişikliği yaparak enflasyon yerine büyüme ve istihdamı önceliklendirmesiyle dün karışık seyreden küresel piyasalar bugün daha iyimser. Yurt içinde ise dolar/TL sakin; euro/TL'de ise artışlar yaşanıyor.

Küresel piyasalar, Fed'in stratejisini değiştirdiği dünkü açıklamalardan sonra pozitif bir seyir izliyor. ABD borsalarının karışık seyirle kapanmasının ardından bu sabah ABD vadeliileri yüzde 0,5'ler düzeyinde artıda. Japonya Başbakanı Abe'nin istifa iddiasına kadar pozitif seyreden Asya borsalarında kazançların bir kısmı geri alındı. İstifa haberlerine kadar artıdaki Japon Nikkei Borsası'nda eksiler yüzde 2'ye yaklaştı. Çin borsalarında işlemler yüzde 1 civarı primle gerçekleştiriliyor.

Yurt içinde ise ekonomik güven endeksi dışında önemli bir veri gündeminin bulunmadığı güne dolar/TL dünkü kapanış seviyeleri olan 7,35'in hemen üzerinde başladı. Hafif yukarı yönlü hareketlerin gözlemlendiği euro/TL de 8,73 seviyelerinden el değiştiriyor.

Dün gerileyen altın bugün yükselişte

Altın fiyatları dün yüzde 1 kadar geriledikten sonra salgına yönelik endişeler nedeniyle yeniden yükselişe geçti ancak ABD tahvil getirilerindeki artış altındaki yükselişi sınırladı.

Altının spot piyasadaki ons fiyatı yüzde 0,4 yükselerek 1.936 dolar seviyesinde bulunuyor.

Petrolde yatay seyir

Petrol fiyatları büyük bir fırtınanın ABD'nin petrol endüstrisinin merkezi olan Louisiana ve Texas'ı büyük bir hasar vermeden geçmesiyle yatay seyretti. Brent ham petrolünün en yakın vadeli varil fiyatı yüzde 0,02 yükselerek 45.11 dolar seviyesinde işlem görürken haftalık kazanımını yüzde 1,7 seviyesine çıkarmaya hazırlanıyor.

ABD hafif ham petrolü yüzde 0,1 gerileyerek 43,01 dolar seviyesinde işlem görüyor.

ABD tahvilleri değerlendirildi

Fed'in para politikası çerçevesinde değişiklik yaparak enflasyonun yükselmesini önlemek yerine ekonomik büyümeyi desteklemeye daha fazla ağırlık vereceğini açıklamasının ardından uzun vadeli ABD Hazine tahvillerininin getirileri arttı, dolar değer kazandı.

ABD'nin 10 yıl vadeli Hazine tahvillerininin getirisi, yüzde 0,7870 ile 10 Haziran'dan beri en yüksek seviyeye yükseldi. Uzun vadeli tahvil getirilerindeki yükseliş Fed'in enflasyonun bir miktar yükselmesine göz yumacağı açıklamasını yansıttı.

Fed'in yeni stratejisi nasıl olacak?

Fed'deki 17 politika yapıcının tamamının onayladığı yeni stratejiye göre para politikası zamanla ortalama yüzde 2 enflasyona ulaşmak ve istihdamın azami seviyesinin altına düşmemesini sağlamak çerçevesinde kurgulanacak.

Fed Başkanı Jerome Powell, para politikasının artık ortalamada yüzde 2 enflasyonu hedefleyeceğini, böylece yüzde 2'den daha düşük seyreden enflasyonun yükseltmek için Fed'in atacağı adımların enflasyon "bir süre yüzde 2'nin ılımlı düzeyde üzerine" çıkana kadar devam edeceğini belirtti.

Powell'in açıklamaları büyük oranda beklentiler doğrultusunda olurken bazı yatırımcılar yeni taslak programla ilgili detay ya da bir sonraki politika toplantısıyla ilgili ipucu verilmediği için hayal kırıklığı yaşadılar.

Ali Ekber YILDIRIM

28 Ağustos 2020

Türkiye çekirdeksiz kuru üzümün üretiminde ve ihracatında lider

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli 9 numara çekirdeksiz kuru üzüm alım fiyatını kilo başına 12 lira 50 kuruş olarak açıkladı. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ve TARİŞ Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği bu fiyattan alım yapacak. 2019'da Toprak mahsulleri Ofisi 9 numara çekirdeksiz kuru üzümün kilosunu 10 liradan, TARİŞ 10 lira 75 kuruştan almıştı.

Üreticiler fiyatın 13 lira 50 kuruş olmasını bekliyordu. Türkiye Ziraat Odaları Birliği geçen hafta yaptığı açıklamada fiyatın 13.5 lira olması gerektiğini belirtmişti.

Rekolte 271 bin ton

Sel felaketi nedeniyle Giresun'da olan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli üzüm alım fiyatını buradan kurulan canlı bağlantı ile açıkladı. Pakdemirli, 2020 ürünü çekirdeksiz kuru üzüm rekoltesini de 271 bin ton olarak öngördüklerini söyledi.

Dünya çekirdeksiz kuru üzüm üretiminde ve ihracatında dünya lideri olan Türkiye'nin yaş ve kuru üzüm ihracatından elde ettiği gelir 2019 verileriyle 672 milyon dolar. Pakdemirli üzümle ilgili şu değerlendirmeyi yaptı: "Bağ alanı bakımından dünyada 5. sırada, ortalama üzüm üretimi açısından ise dünyada 6. sırada yer almaktayız. Dünya kuru üzüm ihracatında 1. sıradayız. Öyle ki Manisa'da, yaklaşık 5.1 milyon dekar tarım alanında üretilen pek çok tarım ürününden, ortalamanın üzerinde verim alınmaktadır. 2019 yılında, Manisa'da toplam üzüm üretimimiz, 1 milyon 546 bin tondur. Manisa, Türkiye'deki kurutmalık üzümün yüzde 85'ini, sofralık üzümün yüzde 20'sini üretmektedir. Bundan dolayı, ülkemizin çekirdeksiz kuru üzüm ihracatının tamamına yakını Manisa'dan gerçekleşmektedir. Manisa'dan yıllık ortalama 250 bin tonluk üzüm ihracatı yapılmakta ve bu sayede ülke ekonomimize 500 milyon dolar gelir kazandırılmaktadır. Ayrıca Manisa, üzümü katma değerli bir ürüne

dönüştürebilmeyi başarabilmiş bir şehirdir. 2019 yılında, sofralık ve kuru olarak, yaklaşık toplamda 672 milyon dolarlık üzüm ihracatı yaptık. Yani tarımsal ihracatın yaklaşık yüzde 4'ü üzümde geliyor.”

TMO en az 50 bin ton alacak

TMO tarafından en az 50 bin ton ürün alınmasını temenni ettiğini söyleyen Pakdemirli “Buradan özellikle tüm kesimlere şunu belirtmek istiyorum. Kuru üzüm piyasasını, açıkladığımız bu fiyatlardan aşağı düşürmemekte kararlıyız. Bunun için gereken her türlü argümanı kullanacağız. Her zaman söylediğim gibi, üreticimizi asla mağdur etmeyiz” dedi.

Çekirdeksiz kuru üzüm ekonomisi

TMO'nun 2019 Üzüm Raporu'ndan derlediğimiz verilere göre üzümün ekonomik boyutu özetle şöyle:

- Dünya çekirdeksiz kuru üzüm üretimi ortalama 1 milyon 200 bin tondur. Dünyanın en büyük çekirdeksiz kuru üzüm üreticisi ve ihracatçısı olan Türkiye, bu üretimin ortalama yüzde 25'ini karşılıyor. Türkiye'nin üretimi yıllara göre 250300 bin tondur.
- Türkiye'de üretilen üzümün yüzde 60'ı çekirdekli, yüzde 40'ı çekirdeksiz üretiliyor. 2019 verileri ile 2 milyon 50 bin tonu sofralık, 1 milyon 599 bin tonu kurutmalık ve 451 bin tonu şaraplık olmak üzere toplam 4 milyon 100 bin ton üzüm üretimi gerçekleşti.
- Dünya çekirdeksiz kuru üzüm üretiminde ve ihracatında Türkiye ilk sırada, Amerika Birleşik Devletleri ikinci, İran üçüncü. Türkiye, 2019 yılında 520 milyon dolar karşılığında, yaklaşık 243 bin ton kuru üzüm ihracatı gerçekleştirdi.
- Türkiye, kuru üzüm ihracatının yüzde 75-80'ini Avrupa Birliği ülkelerine yapıyor. Bu ülkeler içerisinde de İngiltere, Almanya ve Hollanda en çok ihracatın yapıldığı ülkeler.
- Çekirdeksiz kuru üzüm iç tüketim miktarı ise ortalama 3540 bin ton seviyesinde. Üretilen üzümün yüzde 10-15'i içerde tüketiliyor. Kalanı ihraç ediliyor.

Alaattin AKTAŞ

28 Ağustos 2020

Yabancı yüksek kura rağmen çıkmaya devam ediyorsa, dikkat!

Yabancı yatırımcı bu kur düzeyinden bile çıkmayı tercih ediyorsa, ki ediyor, "Yabancıнын beklentisi ne ki böyle davranıyor" diye uzun uzadıya düşünmemiz gerekir.

Yabancı yatırımcı hala çıktığına göre ya kurun daha da artacağını bekliyordur ya menkul kıymet fiyatlarının daha da düşeceğini veya bu ikisinin birden gerçekleşeceğini.

Yurtdışı yerleşiklerin Türk menkul kıymetlerinden çıkışı ağustos ayında yeniden hız kazandı. Üstelik yabancı yatırımcılar kurun yüksek olmasına bile adeta aldırış etmiyor.

Merkez Bankası verilerine göre en yoğun çıkışlar 2.5 ve 3.1 milyar dolarla şubat ve martta yaşandıktan sonra nisan ve mayıs ayları yaklaşık 2 milyar dolarlık çıkışla geçildi.

Haziranda bu yılın aylık bazdaki en düşük çıkışı gerçekleşti. Bu aydaki çıkış yalnızca 561 milyon dolar oldu. Sonrasında çıkış yeniden artmaya başladı. Yabancılar temmuzda 755 milyon dolarlık, ağustosun ilk üç haftasında da 1.4 milyar dolarlık net satışla Türkiye'yi terk etti.

Ağustos ayındaki satış ilk iki hafta yoğundu. Yabancılar ilk hafta 708 milyon, ikinci hafta 695 milyon dolarlık satış yaptı. Geçen haftaki satış ise 14.5 milyon dolarda kaldı. Yabancı yatırımcıların geçen hafta 85.9 milyon dolarlık hisse senedi sattığı, devlet iç borçlanma senedinde ise 71.3 milyon dolarlık alım gerçekleştirdiği görüldü.

Yabancıların yılbaşından 21 Ağustos'a kadar olan dönemdeki toplam çıkışı böylece 13 milyar doları aştı. Yabancılar bu dönemde net olarak 5.4 milyar dolarlık hisse senedi ve 7.7 milyar dolarlık devlet iç borçlanma senedi sattı.

Faiz artarken niye gelsin!

Yabancı yatırımcıların geçen hafta küçük miktarda DİBS alımı gerçekleştirmiş olmaları yanıltmasın. Muhtemeldir ki önümüzdeki haftalarda yeni çıkışlar göreceğiz. Gerçi yabancıların elindeki DİBS portföyünün büyüklüğü topu topu 5.6 milyar dolar artık.

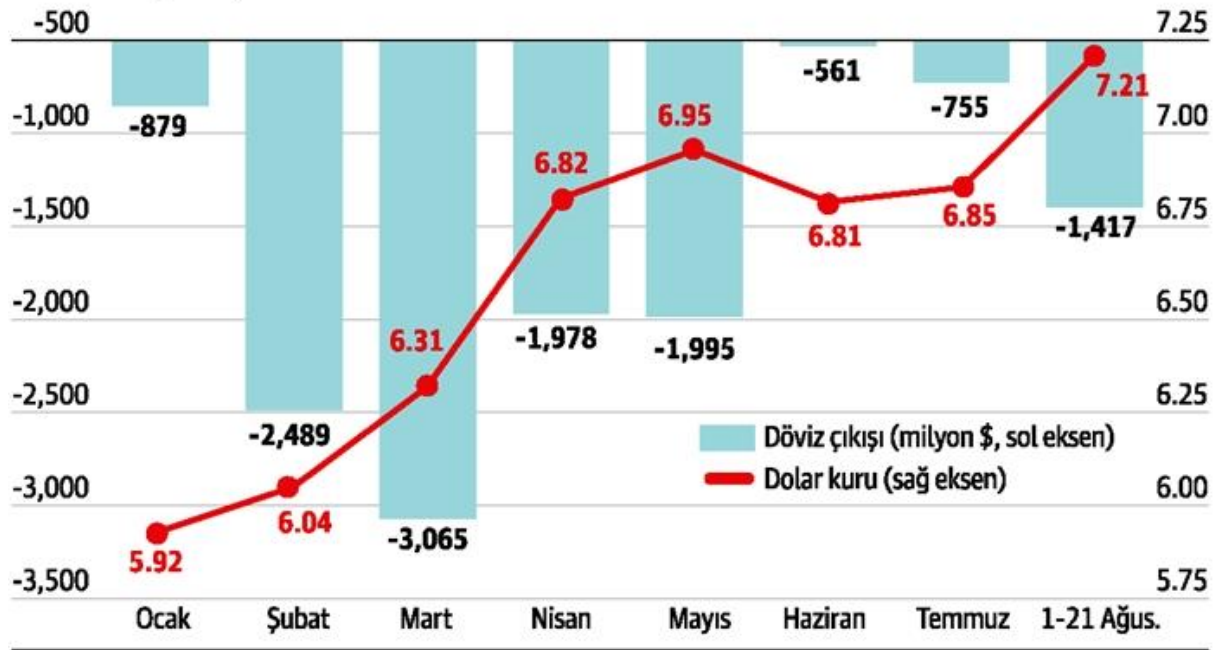
Yabancı yatırımcıyı iç borçlanma senedi almaktan alıkoyacak en belirgin etken faizin yükselme eğiliminde olması.

Faiz bugün örneğin yüzde 10 düzeyinde ama artma eğilimindeyse, yani bugün 100 lira nominal değerli bir kağıt yaklaşık 90 liradan satılıyorsa, ancak faizde bir artma eğilimi yaşanıyor ve oranın yarın yüzde 15'e çıkacağı, dolayısıyla 100 liralık kağıdın fiyatının düşeceği beklentisi varsa kim DİBS almak ister ki...

Ayrıca bir de faizdeki gidişatın etkisine ek olarak bu günlerde 7.35 dolayında olan dolar kurunun yarın daha yukarılarda oluşacağı bekleniyorsa... Bugün getirilecek 1 milyon dolar 7.35 milyon lira ederken, 1 milyon doların yarınki karşılığına ilişkin beklenti ya 7.4 milyon lira ya da daha fazlaysa...

Kur konusu tabii ki hisse senedi piyasası için de geçerli. Hisse senedinde de bu kur düzeyinden çıkış yapıldığına göre ya kurun daha da artacağı tahmini var ya da hisse senedi fiyatlarının yeniden hızla düşeceği beklentisiyle hareket ediliyor.

Döviz çıkışı ve dolar kuru

Kur ve fiyat dalgalanmasını en aza indirmek gerek

"Yabancı gelmezse gelmesin, isterse hepsi gitsin" diye akli sıra efelenenler eksik olmuyor, olmaz da. Onlar konuşmaya devam etsin. Ama makul düşünen herkes biliyor ki Türkiye'nin dövize ihtiyacı var, bu döviz için de yabancı yatırımcıya.

En geçerlisi tabii ki doğrudan yatırım da bu yatırımları bugünden yarına döviz ihtiyacını karşılar düzeye getirme şansımız yok.

Dolayısıyla yapılacak belli; portföy yatırımları kaleminden çıkışı durdurup yeniden pozitifte dönebilmek.

Bunun için elimizdeki en büyük silah ancak ve ancak yatırımcıya güven vermek olur. Bunu söyleyince birileri belki "Ne yani biz borcumuzu ödemeyecek ülke değiliz ya" diye düşünebilir.

Kastettiğimiz güven, ekonomik göstergelerdeki istikrar. Kurun aşırı dalgalanmayacağı, hisse senedi ve borçlanma kağıtlarının fiyatının çok büyük iniş çıkışlar göstermeyeceği bir güvenden söz ediyoruz.

Hukukla ilgili kaygılardan arınma gerekliliğine vurgu yapmaya ise bilmem gerek var mı...

Elindeki hisse senedini ocak ayında 5.92'lik ortalama kurdan satan yabancı bir yatırımcı aynı hisse senedini sattığı fiyattan bugün almak istese, 100 adet satmışsa bu kez 125 adet alabilecek durumda. Ama yabancı bu avantaja rağmen alım yapmadığı gibi satışa devam ediyorsa bizim şapkayı önümüze koyup uzun uzadıya düşünmemizin zamanı çoktan geldi demektir.

Ferit Barış PARLAK

28 Ağustos 2020

İhracatçımızın "5 yıllık hedef" belirleyebilmesi için...

Yıl 2008. 132 milyar dolar ihracat gerçekleştirdik...

★★★

Güneş/ rüzgar/ su/termal/madenlerden oluşan "enerji"...

Demir/deniz/hava yolundan ve stratejik konumdan oluşan "lojistik"...

Oteller/uçuş mesafesi/fiyat gibi avantajlarla büyüyebilecek "fuarcılık"...

Ve yüzlerce üniversitede eğitim gören milyonlarca öğrenciden oluşan "genç nüfus"...

★★★

Bu dört "atıl bıraktığımız potansiyelimizi değerlendirdiğimizde" üretim ve pazarlamada maliyetleri düşüreceğimizi, Ar-Ge'de koşabileceğimizi. Ve dünya ticaretinde rekabet avantajı sağlayabileceğimizi biliyorduk...

★★★

Bu avantajlarla 15 yıl sonrası için (2023), 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin, ulaşılabilir olduğunu görebiliyorduk...

★★★

Bugün üreticimiz ve ihracatçımız... Bırakın Almanya, Hollanda gibi ülkeleri. Lüksemburg'un 10'da 1'i oranında demiryolunu kullanabiliyor mu? Denizyolunu kullanabiliyor mu? Enerjiyi, "yabancı rakiplerinin maliyetlerinden" kullanabiliyor mu?

★★★

Alman ve ABD'li mühendisler tarafından geliştirilen makinaların dahi satılmadığı "Tutucu Japonya pazarında", makina satmayı başaran...

Geliştirdiği "yüzde 90'ı yerli elektrikli iş makinaları" için 1.2 milyar liralık yatırımı, pandemiye rağmen "heyecanla" devam ettiren...

Hidromek'in Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Bozkurt ile sohbet ederken, 5-10 yıllık hedeflerini de sorduk...

Bozkurt'un uzun yanıtında, "Demir ve denizyolunu rakiplerimiz kadar iyi kullanabilseydik, "Hidromek olarak, bugün 150 milyon dolar olan ihracatımızı, 5 milyar dolara dahi çıkarabiliriz!" diyebilirdim." cümlesi de vardı...

VELHASIL...

Bir şeyi keşfetmek ve/veya icat etmekten bahsetmiyoruz...

Demirimiz var...

Denizlerimiz var...

Tersanelerimiz, vagon/demir-çelik fabrikalarımız var...

Bunları "dünyadaki maliyetlerle" bir araya getirip/kullanabilecek "milyonlarca/işsiz mühendis gencimiz" var...

Benim gibi, "Olmayan nedir?", "Olması gereken budur" diye zaman geçiren milyonlarla değil; "potansiyeli değerlendiren/yapan/uygulayan"larla hedefler yakalanıp/aşılacak...

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Duygu Delen'in bilinci kapalı mıydı?

28 Ağustos 2020

Gaziantep'te dördüncü kattan düşerek hayatını kaybeden Duygu Delen'le ilgili Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından titiz bir soruşturma yürütülüyor.

Duygu Delen olayında yeni gelişmeler söz konusu. Duygu Delen'in ölümüne neden olduğu iddia edilen Mehmet Kaplan'ın kan ve idrar örneklerinde uyuşturucu tespit edildi. Mehmet Kaplan cinsel saldırı ve ölüme sebebiyet vermekten dolayı tutuklanmıştı. Mehmet Kaplan'dan alınan idrar örneğinde yapılan incelemede "uyuşturucu" kullanıldığı tespit edildi.

İDRARDA 'ESRAR' BULGUSU

13 Ağustos'ta Duygu Delen'in hayatını kaybetmesinden 1 gün sonra Mehmet Kaplan'dan alınan idrar örneği Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nda tahlil edildi. Hastanenin raporunda, "İdrarda toksit tarama tetkikinde kreatinin değerinin 308 mg/dl ve idrar dansitesinin 1036 olarak bulunduğu, THC (esrar) metabolitleri saptandığı belirlenmiştir" denildi. 17 Ağustos tarihli raporun sonuç bölümünde "yukarıda adı geçenin 14.08.2020 tarihli idrarda toksik tarama tetkikinde THC (esrar) metabolitleri saptandığı" tespitine yer verildi. Mehmet Kaplan'ın farklı bir uyuşturucu kullanıp kullanmadığının tespit edilmesi için alınan kan, kıl ve idrar örnekleri üzerinde yeni bir inceleme yapılması düşünülüyor. Duygu Delen'in vücudundan alınan örneklerin ise Adli Tıp Kurumu'ndaki incelemesi sürüyor. Duygu Delen'le ilgili İstanbul 1. İhtisas Daire Başkanlığı'ndan 1 hafta 10 gün içinde Adli Tıp raporunun çıkması bekleniyor.

BİLİNCİ KAPALI MIYDI?

Mehmet Kaplan, Duygu Delen'in aşağıya düşüşünü görmediğini söylemişti. Ancak Duygu Delen'in düşme anına ilişkin kamera görüntüleri kuşkuları da beraberinde getirdi. Duygu Delen'in kafası üstü aşağıya düşerken hiçbir refleks göstermemesi, "Acaba bilinci kapalı mıydı?" sorusunu gündeme getirdi. Duygu Delen'in düşmesinden birkaç saniye önce bisikletiyle oradan geçen çocuğun herhangi bir telaş göstermemesi ve yukarıya bakmaması, Duygu Delen'in kendini attığı yönündeki iddiaları zayıflatmıştı. Ayrıca 4'üncü kattan düşen Duygu Delen'in ayağının ikinci katın balkonundaki ipe takılması, el ve ayakları hiçbir refleks göstermeden baş üstü sert bir şekilde yere çakılması, atıldığı ya da itildiği kuşkularını da beraberinde getirmişti. Duygu Delen'in düşüş anına ilişkin görüntülerin incelenmesi üzerine, "Düşme anında bilinci kapalı mıydı?" sorusunu gündeme getirdiler.

EBRU GÜNAY: 'TECAVÜZCÜYÜ KORUMAM'

HDP'den ihraç edilen Mardin milletvekili Tuma Çelik'in cinsel saldırıda bulunduğu iddia edilen D.K., Meclis Hazırlık Komisyonu'nda yardım istediği HDP Mardin milletvekilleri Ebru Günay ile Pero Dünder'in, kendisinden olayı kapatmasını istediklerini söylemişti. D.K. ayrıca HDP milletvekili Ebru Günay'ın "Sana bir doktor ayarlayacağım. Ruh sağlığın bozulmuş" dediğini ancak kendisini doktorun değil, "UBF uluslararası yayın"dan olduklarını bildiren gazetecilerin aradığını belirtmişti. D.K. bunun üzerine HDP milletvekili Günay'a dönerek, "Beni doktora yönlendirmeni beklerken, sen nasıl gazeteciye yönlendirirsin" diye tepki gösterdiğini ifade etmişti.

Bu açıklamalara yer verdiğim yazım üzerine HDP Mardin Milletvekili Ebru Günay aradı. "Ben kendisine psikolojik desteği kabul ederse yardımcı olabileceğimi söyledim. Kabul etmedi. O nedenle yardımcı olmadım" dedi. "UBF uluslararası yayın" isimli kuruluşu tanımadığını, ismini ilk kez duyduğunu ifade etti.

"Şimdiye kadar sustum, susmayı tercih ettim" diyen Ebru Günay, "Bize anlatılanlarla basına yansıyanlar farklı" diye konuştu. D.K. ile görüşüğünü doğrulayan Ebru Günay, "Bana hiçbir şekilde taciz, tecavüz ve şiddet demedi. Ben kadını korumak üzerinden hareket ettim. Bugün basına yansıyanlar, o gün bize bildirilse gözünün yaşına bakmazdık. Yoksa tecavüzcüyü korumam. Kimsenin gözünün yaşına bakmam" dedi. Tuma Çelik olayı üzerine konuştuğum HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan da olayın başta kendilerine farklı anlatıldığını belirterek, "Bizim için kadının beyanı esastır. Bu işin peşini bırakmayacağız" demişti. Meclis

Hazırlık Komisyonu'nda da Tuma Çelik'in dokunulmazlığının kaldırılması yönündeki karar HDP milletvekilinin katılımıyla oybirliğiyle alınmıştı.

'AYAĞINA SIKARIZ' TEHDİDİ

Tuma Çelik'in cinsel saldırısına maruz kaldığını ifade eden D.K., Meclis Hazırlık Komisyonu'nda yardım talep ettiği HDP milletvekili Pero DüNDAR ve Süryani Federasyonu Başkanı Evgil Türker tarafından, "Sen Midyat'a gelersen, senin ayaklarına sıkacağız" diye tehdit edildiğini ifade etmişti.

Cinsel saldırı nedeniyle dokunulmazlığının kaldırılması gündemde olan Tuma Çelik'in D.K.'ya attığı "Yazma yoksa rahat bırakmam" mesajı soruşturma dosyasında yer aldı.

ERDOĞAN'IN BAHÇELİ'YE VEFASI

ADANA'da trafiği önemli ölçüde rahatlatacak olan Devlet Bahçeli köprüsünün temelleri 30 Mart 2016 tarihinde atılmıştı. Ancak büyükşehir belediye başkanlığını CHP'li Zeydan Karalar kazanınca, finansal gücün yeterli olmadığı gerekçesiyle yapımı durdurdu. Bunun üzerine Cumhurbaşkanı Erdoğan olaya el koydu. Devlet Bahçeli köprüsünün yarım kalmasına gönlü el vermeyen Erdoğan, Ulaştırma Bakanlığı'nın yapması için talimat verdi. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından köprünün yapımı için ayrılan 700 milyon TL'lik kaynak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasıyla yürürlüğe girdi.

Ulaştırma Bakanı Adil Karaismailoğlu ile konuştum. "Devlet Bahçeli Köprüsü'nü yapıp Adana'ya rahat bir nefes aldıracağız" dedi.

28.08.2020

İşte o belge...

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI
Sektörler ve Kamu Yatırımları Genel Müdürlüğü

Sayı : 24776198-903.02 - 123

Konu : KGM – Devlet Bahçeli Köprüsü

CUMHURBAŞKANLIĞI MAKAMINA

İlgi : Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 23.07.2020 tarihli ve 65822436-602.07.02/162805 sayılı yazısı.

İlgi'de kayıtlı yazıda Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) tarafından Adana İli Çukurova İlçesi ile Yüreğir İlçesini birbirine bağlayan "Devlet Bahçeli Köprüsü" projesinin "Köprü (1.668,50 m), BY-BSK (1,08 km)" karakteristiği ve 700.000.000 TL proje bedeli ile 2020 Yılı Yatırım Programına yeni proje olarak dâhil edilmesi talep edilmektedir.

Bu çerçevede; 2020 Yılı Yatırım Programının Uygulanması ve İzlenmesine Dair Genelge gereğince Hazine ve Maliye Bakanlığının da görüşüne açılan talebe ilişkin, "Devlet Bahçeli Köprüsü" projesinin 700.000.000 TL proje tutarı ve "Köprü (1.668,50 m), BY-BSK (1,08 km)" karakteristiği ile 2020 Yılı Yatırım Programına yeni proje olarak dâhil edilmesi, ihtiyaç duyulan 2020 yılı ödeneğinin projeler arası ödenek aktarması ile karşılanması ve bu kapsamdaki proje revizyonlarının Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi üzerinden yapılması hususunu 2114 sayılı 2020 Yılı Yatırım Programının Kabulü ve Uygulanmasına Dair Kararın 1 inci maddesi uyarınca tensiplerinize arz ederim.

Naci AĞBAL
Başkan

OLUR

20.08/20..

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Rekabetçi kur neden çözüm olmadı?

Esfender KORKMAZ

28 Ağustos 2020

Geçmiş krizlerde devalüasyon yapılarak rekabetçi kur sağlanır ve sorun çözüldü. Bu gün ise dalgalı kur politikası nedeni ile devalüasyonu piyasa yapıyor. Hatta daha yüksek kur artışları olduğu halde rekabetçi kur çalışmıyor.

2007 Aralık ayında bir dolar 1,1590 TL idi. 2020 haziran ayında bir dolar 6,8500 TL oldu. Bu arada enflasyon (TÜFE) endeksi 100'den 319,57'ye çıktı. Başka bir ifade ile fiyatlar üç kat arttı.

Aşağıdaki tabloda, Dolar endeksi, TL enflasyon endeksi hesaplanarak 2007 Aralık ayında 200 dolar olan bir ceketin ihracatından 2007 ve 2020 yıllarında ele geçen TL hesaplanmıştır. Kur artışı nedeni ile ele geçen TL'de reel olarak yüzde 52,8 artış var.

İHRACATTA KUR AVANTAJI		
	2007 ARALIK	2020 HAZİRAN
DOLAR KURU	1.1590	6.8500
ENFLASYON ENDEKSİ	100.000	319.57
DOLAR ENDEKSİ	76.80	92.94
CEKET İHRACAT FİYATI (DOLAR)	200	165.27
CEKET İHRACAT FİYATI (2007 FİYATLARI İLE TL)	231.8	354.26

Ne var ki Türkiye, rekabetçi kur avantajını kullanamıyor. 2019 yılında ihracat yüzde 2 arttı. Ticaret bakanı rekora imza attık dedi. Yüksek kurun ithalata etkisi daha fazla oldu. İthalat yüzde 9 oranında düştü. Ancak üretim de düştü. Bu defa fert başına GSYH büyüme eksi oldu. Üretimin düşmesinin nedeni ithal girdi oranının yüksek olmasıdır.

Rekabetçi kur için dünyada kur savaşları oluyor. En iyi örneği, Çin-ABD ve ABD-AB arasında yaşanıyor.

Türkiye'nin her krizden devalüasyon ile kurtulduğunu söylemişim. Bu defa neden olmadı? Bazılarını açıklamaya çalışacağım.

1. Dalgalı kur politikası, üretimi ve ihracat malı üretiminde ithal girdi payını artırdı. Kur artışı ithalatı da pahalı yapıyor ve ithalatın finansmanını artırıyor. Üretimin düşmesine neden oluyor.

Yine bu kur politikası kırılabilirliği ve paralel olarak dolarizasyonu artırdı. Dolarizasyonun artması para ve faiz politikasını çalıştırmıyor. Yapılması gereken kur politikasını değiştirip Türkiye'nin piyasa yapısına ve şartlarına uygun yeni bir sisteme geçmektir.

2. Ekonomide güven bunalımı oluştu. TÜİK verilerine göre, 2017 yılından beri reel sektör güveni düştü. Raiting kuruluşları Türkiye'yi yatırım yapılamaz spekülasyon olarak ilan etti. Dünya adalet projesi ve Avrupa Birliği Türkiye'nin hukukun üstünlüğünde geri düştüğünü açıklıyorlar. Bu nedenle yabancı sermaye gelmiyor tersine çıkıyor. Yatırım da yapılmıyor.

Yapılması gereken, hukuk alanında insan hakları ve demokrasi alanında ciddi reformlar yapmaktır. Parlamenter sisteme dönüş güven tazelemesi olabilir.

3. Türkiye bankaları yabancıya açmakta cömert davrandı. Son on yıldan beri gelen yabancı yatırım sermayesinin yüzde 34'ü finans ve sigorta sektörü için gelmiş. Bankacılık kesiminin yüzde 50 kadarı yabancıya verildi. Bankacılık bir imtiyazdır. Ancak bankalar da en yüksek kar elde etmek isterler. Bunun için Türkiye'nin çıkarlarını değil kendi karlarını maksimize etmek isterler. Bu nedenle yaptıkları kur spekülasyonu swap işlemleri piyasayı bozucu etki yapabiliyor. Yabancıların sektördeki payını yüzde 10 seviyesine düşürmeliyiz.

Aynı şekilde yabancılarla petrol-doğalgaz ve altın madeni arama imtiyazları da verdik. Bunları milli çıkarlarımız doğrultusunda kontrol etmek zordur.

Özetle; Hem bankacılıkta, petrol ve doğalgazda yabancılarla ölçüsüz imtiyaz veriyoruz. Hem de sonra yabancı saldırısı diye dert yaşıyoruz.

Sonuç olarak; ekonomik istikrar için kurların etkisiz olmasının dış politika nedenleri var. Bunlar biliniyor. Geride çözüm için adım atmak gerekiyor.

İbrahim Kahveci

Abonelik yolunda ölmek

Batman'da Kürtçe dışında dil bilmediği için Türk Telekom hattını iptal ettirmeye çalışan kadının yaşadığı sorunu biliyor musunuz?

Kadının oğlu hattın kapatılması için araya girerek Türkçe konuşmasına rağmen Türk Telekom hattın kapatılamayacağını bildiriyor.

Olay üzerine Türk Telekom bir açıklama yaptı. Açıklama şu şekilde:

“Yapılan incelemede, annesi adına işlem yapmak isteyen müşterimize, yasal düzenlemeler nedeniyle hat açma ve kapama işlemlerinin, diğer telekomünikasyon operatörlerinde olduğu gibi, ıslak imza ile bayiden ve hat sahibi tarafından yapılması zorunluluğunun ifade edildiği görülmüştür. Bu yönlendirmenin yapılmasına rağmen müşterimiz sürecin telefonda çözümlenmesini talep etmiştir. Kişisel verilerin güvenliği gereğince, müşterimize, annesine ait hatla ilgili talepte bulunmasının da yine yasal prosedürün dışında olduğu aktarılmış, müşterimizin annesi ile birlikte en yakın bayiye gitmesi konusunda da yardımcı yönlendirme yapılmıştır.”

Bu açıklamada temel nokta şu: **Hat açmak veya kapatmak için 'diğer operatörlerde olduğu gibi' ıslak imza ile hat sahibinin bizzat Türk Telekom bayisine gitmesi gerekiyor.**

Yani yaşlı kadın Türkçe bilse de hattı kapatamıyor ve aboneliği devam ediyor. Türk Telekom ise tıkr tıkr fatura yollayıp tahsil ediyor.

Bu sorun sadece Türk Telekom'da değil. Bu sorun Turkcell'de, Vodafone'da da var. Bu sorun internet sağlayıcılarda da var. Bu sorun abonelikli TV hizmet sağlayıcılarda da var.

Benzer sorunu yaşamış biriyim: Yıllar önce bir internet aboneliğimin bitimi için modemi Maslak semtine teslim etmemi istemişlerdi. Oysa ben Çengelköy'de ikamet ediyordum ve modem benim değil onların. Süreç tam 8 yıl sürdü...

Uskuay Hukuk Bürosu 7 yıl icra için telefonda arayıp durdu.

Evet, benim olmayan modemi onların ayağına, İstanbul'un bilmem neresine getirmem gerekiyormuş.

Buradaki olay, abonelik bitimi için insanların ya faks ile ya da ıslak imza ile kendilerinin bu şirketlerin bürolarına veya bayilerine gitmeye zorlanmalarıdır.

Bugün bütün dünyada KOVİD 19 diye bir bulaşıcı ölümcül hastalık var. Ama ülkemizde kendilerini teknolojinin harikası diye tanıtan bir kaç şirket insanları ölüme yollamak durumundadır.

Acaba 65 yaş üstüne sokağa çıkma yasağı varken dahi, neden teknoloji şirketi olduklarını iddia eden bu şirketler abonelik bitimi için bu insanları bayilerine çağırıyor?

Acaba bu işlem için kapılacak virüs ve yaşanacak ölüm riskini hiç düşünmezler mi? Sorsanız müşteri dostu şirketlerdir.

Bakın yukarıdaki Türk Telekom açıklamasına... Resmen gelin ve KOVİD 19 ile riskinizi yaşayın deniyor.

Ölürseniz de ne olacak? Türk Telekom aboneliği yolunda ölmüş olursunuz...

TC Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi "Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği" 23. madde şöyle diyor: (1) Fesih bildirimının kâğıt üzerinde veya kalıcı veri saklayıcısı ile satıcı veya sağlayıcıya yöneltilmiş olması yeterlidir.

(2) Satıcı veya sağlayıcı gerekli güvenlik önlemlerini almak suretiyle, kaydı tutulan telefon yoluyla da tüketiciye sözleşmeyi feshetme imkanını sağlayabilir.

(3) Satıcı veya sağlayıcı, abonelik sözleşmesinin feshi için sözleşmenin tesis edilmesini sağlayan yöntemden daha ağır koşullar içeren veya tüketicinin sözleşmeyi feshetmesini zorlaştıran bir yöntem belirleyemez.

22. Madde 4. fıkra şunu söylemiş: Satıcı veya sağlayıcı, abonelik sözleşmesinin feshedilmesi ile ilgili bildirim ve taleplere ilişkin işlemleri yerine getirmek üzere gerekli tedbirleri almak ve gerektiğinde uygun bir sistem kurup bu sistemi kesintisiz olarak açık tutmakla yükümlüdür.

Gerçi biz burada neden kanun veya yönetmelikten bahsediyoruz ki? İnanın hükmü yok bunların...

Çünkü **ülkemizde Tüketici hakları tazminatsızdır**; yani yaptırımını nerede ise yoktur. Emsal karar da uygulanmaz.

Mesela sadece bir aboneliğin bitimi için tedbir almayan telekomünikasyon şirketine verilecek ceza emsal olup, bütün aboneliklere ödenmek durumunda olmalıdır.

28.08.2020

Bir örnek vereyim: Dünya'da bir çok otomobil markasının hatalı üretim nedeniyle araçların geri çağrıldığını duyarsınız. Ama o markaların Türkiye'de böyle araç topladığını duyar mısınız? Çünkü emsal olmadığından hatalı aracını herkes tek tek ispat etmek durumundadır. Ve tazminatta o süreç sonunda bireyseldir. Oysa hatalı ürüne karşı her kullanıcıya otomatik tazminat olsaydı bunlar başımıza gelmezdi.

Kısaca salgın hastalık döneminde bile abonelerini bayiye çağıran, modemlerini vs aparatlarını ayaklarına getirmesini isteyen, abonelik bitimi için bin bir zorluk çıkaran ve kendilerine de teknolojik şirket diyen bu düzene ne diyebiliriz.

Köylü teknoloji kafası...

Lütfen insanları bu ölüm riskinden kurtarın. 65+ yaş üstünü dahi bayiye çağırmak ne demektir? (Milletin evde faks bulundurmasını da beklemeyin)

Lütfen insan olalım biraz. İnsanları ölüm riskine sokmayalım.

28 Ağustos 2020, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

'Onlar çok demokrat ama biz öyle değiliz' kompleksini bırakalım

İlişkide bulunduğumuz dünya ülkeleri eğer Batı'dalarsa, bazılarımız aşağılık kompleksine kaptırırız kendimizi... "Onlar uygar, biz değiliz" benzeri herzeleri seslendiririz. Özellikle demokrasi ve insan hakları konusu gündeme geldiği zaman bu aşağılık kompleksi iyice tırmanır. "Demokrasi ve insan hakları nerede biz neredeyiz" falan deriz...

Bir örnek

Amerikan basınındaki bir haber BBC tarafından da alıntılanmıştı... Buna göre 1904 yılında bugün Kongo Demokratik Cumhuriyeti olan Afrika toprağında, esir tüccarları bir çocuğu kaçırap Amerika Birleşik Devletleri'ne getirmişler. Bu çocuk New Orleans'dan başlayarak [New York](#)'a kadar çeşitli hayvanat bahçelerinde "Afrikalı yaratık" diye teşhir edilmiş. Şimdi yani 114 yıl sonra Ola Benga adındaki bu Afrikalıdan özür dilenilmesi gündeme gelmiş.

Biden ve Amerikalılar

Demokrat Parti'nin başkan adayı Biden'ın Türk demokrasisine Erdoğan'ı devirerek yardımcı olacağını söylediği konuşmasını dinlerken, müteveffa Demokrat Başkan Kennedy döneminde, yani 1960'larda Amerika'nın güney eyaletlerinde siyah derililerin oy haklarının bulunmadığını hatırlayıp gülmüştüm. Avrupa Birliği'nin merkezinde bulunan kurucu üye Belçika'nın Kralı Leopold da, 20'nci yüzyılın başında Kongo'daki zencilerin ellerini kestirmiş ve [Brüksel](#)'deki hayvanat bahçesinde Afrikalılar teşhir edilirmiş.

Libya örneği

Bu tür vahşet ve ilkelik sahneleri bizim tarihimizde pek yoktur. Osmanlı'da Afrikalılar da, Asyalılar da vardı ve kimse bunlara "Yaratıklar" olarak bakmazdı.

28.08.2020

Bugünün dünyasında da [Türkiye](#) Cumhuriyeti dost ilişki kurduğu ülkelerde darbeleri körüklemeyi ve meşru yönetimlere saygı gösterir. Buna son örnek [Libya](#)'daki meşru yönetime karşı Türkiye'nin saygılı tutumuna karşı Yunanistan, Fransa ve bu gibi ülkelerin darbeci Hafter'i desteklemeleri gösterilemez mi? Kısacası artık gereksiz komplekslerimizi geçmişte bırakalım. Biz hem insan haklarına saygılıyız, hem de demokrasiye yürekten bağlıyız. Bunu hiç unutmayalım...